

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL I 2009
PE BAZA ANCHETELOR DE CONJUNCTURĂ**

- martie 2009 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL I 2009 PE BAZA ANCHETELOR DE CONJUNCTURĂ

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați, referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta economică se bazează pe un eșantion realizat pe baza bilanțurilor contabile și un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale ca și de ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2009 s-a stabilit un eșantion de 567 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 12% și furnizând o rată de acoperire de peste 74%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Tendențe generale

Potrivit sondajului de conjunctură realizat în trimestrul I 2009, situația economică în sectorul industrial se caracterizează prin expectații negative la nivelul tuturor indicatorilor:

	tr. IV 2008/III 2008 %	tr. IV 2008/IV 2007 %	tr. I 2009/IV 2008 %	tr. I 2009/I 2008 %
1. Producție industrială	-10,6%	-10,4%	-10,0%	-18,0%
2. Cifra de afaceri – total	-2,4%	-1,8%	-12,8%	-13,0%
➤ intern	-1,6%	-0,7%	-14,5%	-11,8%
➤ extern	-4,2%	-4,2%	-11,0%	-17,5%
3. Stocuri de produse finite	-15,3%	-14,5%	-12,1%	-24,0%
4. Productivitatea muncii	-8,2%	-5,9%	-6,2%	-9,9%
5. Numărul mediu de salariați	-3,0%	-5,4%	-3,8%	-9,0%

Cuantificarea răspunsurilor agenților economici indică o continuare a deteriorării nivelului producției industriale, atât față de trimestrul anterior, cât și față de perioada corespunzătoare a anului trecut.

Declinul poate fi pus pe seama așteptărilor negative în ceea ce privește portofoliul cifrei de afaceri, atât a celei destinate pieței externe, cât și a cifrei de afaceri pentru piața internă.

Procesul de absorbție a stocurilor de produse finite va continua, ajungând la nivelul trimestrului I 2009 față de aceeași perioadă a anului trecut la un nivel minim al ultimilor ani, respectiv la -24%.

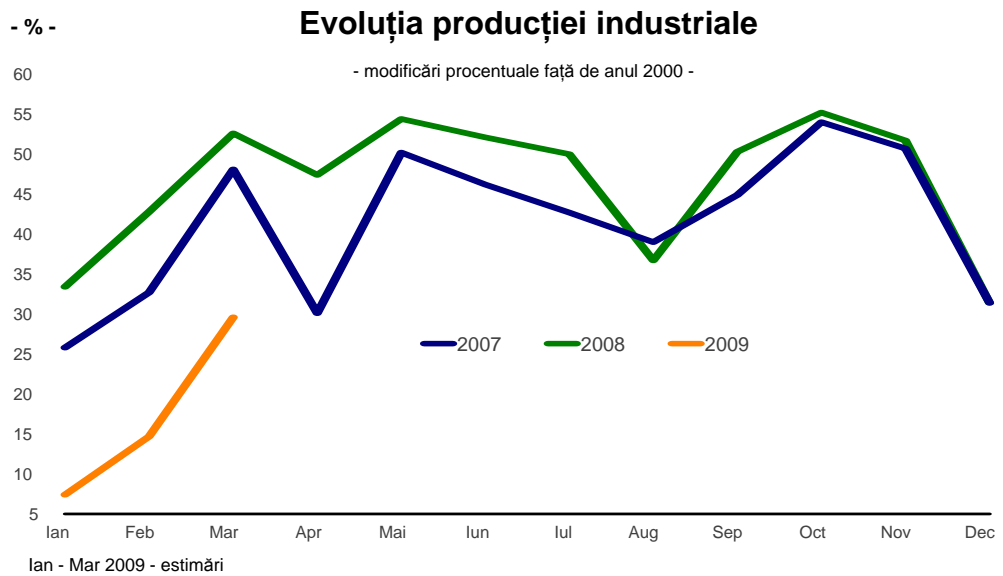
Ajustările personalului angajat sunt anticipate a ajunge la -9% față de trimestrul I 2008, sintetizându-se sub declinul producției, ceea ce va determina și o scădere a productivității muncii.

Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială a înregistrat la nivelul trimestrului IV al anului 2008 o scădere de 10,4%, față de perioada similară.

Analiza conjuncturală pentru primul trimestru al anului curent, inclusiv sondajul la nivelul agenților economici, indică posibilitatea ca în perioada ianuarie – martie 2009 producția industrială să înregistreze o scădere de 18% față de trimestrul similar, evoluție diferită de cea obișnuită pentru această perioadă a anului, avându-se în vedere o contracție a cererii pe piața externă (17,5%), ca și pe piața internă (11,8%), în contextul crizei financiare existente.

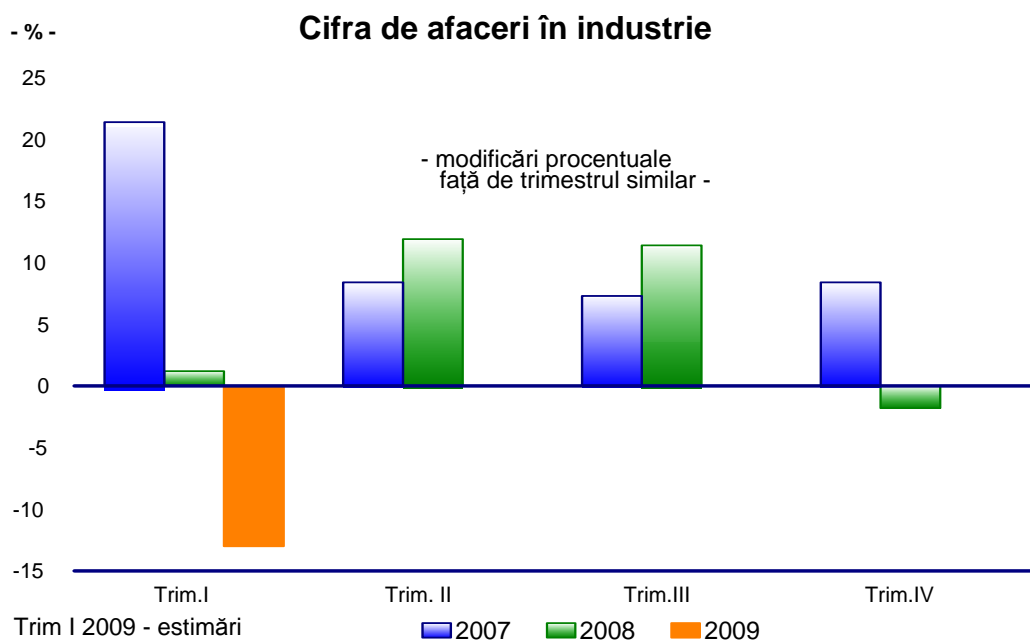
În structură, principala contribuție la reducerea nivelului producției va reveni ramurilor: substanțe și produse chimice, metalurgie, mijloace de transport rutier, dar și industriei ușoare.

Cifra de afaceri

La nivelul trimestrului IV al anului 2008, comparativ cu trimestrul similar al anului anterior, s-a înregistrat o reducere a volumului cifrei de afaceri în industrie de 1,8%, acest lucru datorându-se unei inversări a tendințelor de evoluție a indicatorilor în ultima parte a anului, în contextul crizei financiare globale.

Astfel, la nivelul anului 2008 s-a înregistrat o creștere de 5,4%, comparativ cu o valoare mai mare de 6,9%, cât fusese previzionat inițial.

În ceea ce privește tendința cifrei de afaceri pentru trimestrul I al anului curent, se estimează o scădere a acesteia cu 13%, comparativ cu perioada similară.

Cifra de afaceri pentru producția industrială livrată pe piața internă a înregistrat la nivelul trimestrului IV 2008, comparativ cu trimestrul similar, o ușoară reducere cu 0,7%.

La nivelul anului 2008, cifra de afaceri internă s-a majorat cu 4,8%, comparativ cu estimările inițiale ale agenților (6,3%).

Astfel, se poate menționa faptul că pentru volumul cifrei de afaceri pe piața internă, la nivelul anului 2008, au existat dinamici pozitive în cazul ramurilor: mijloace de transport neincluse la cele rutiere (20,1%), producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă (19,8%), fabricarea materialelor de construcție și altor produse din minerale nemetalice (16,8%), alte activități extractive (13,1%), dar s-au înregistrat și scăderi ale acestui indicator, și anume: pielărie și încălțăminte (27,3%), produse textile (24,9%), extracția și prepararea minereurilor metalifere (17%), extracția hidrocarburilor și servicii anexe (10,2%), metalurgie (9,6%).

Conform estimărilor agenților economici, în trimestrul I 2009, cifra de afaceri a producției destinate pieței interne se prevede să scadă față de perioada similară cu circa 12%.

Cifra de afaceri pentru producția livrată pe piața externă, la nivelul trimestrului IV 2008 față de perioada similară, s-a redus cu 4,2%, avându-se în vedere o previziune inițială de majorare a volumului acestora (1,4%), coroborată cu o posibilă evoluție pozitivă a exportului de bunuri, în aceeași perioadă de analiză, valori care n-au fost însă realizate.

La nivelul anului 2008, majorarea cifrei de afaceri pe piața externă a fost de 6,7%, comparativ cu anticipările inițiale ale agenților (8,1%).

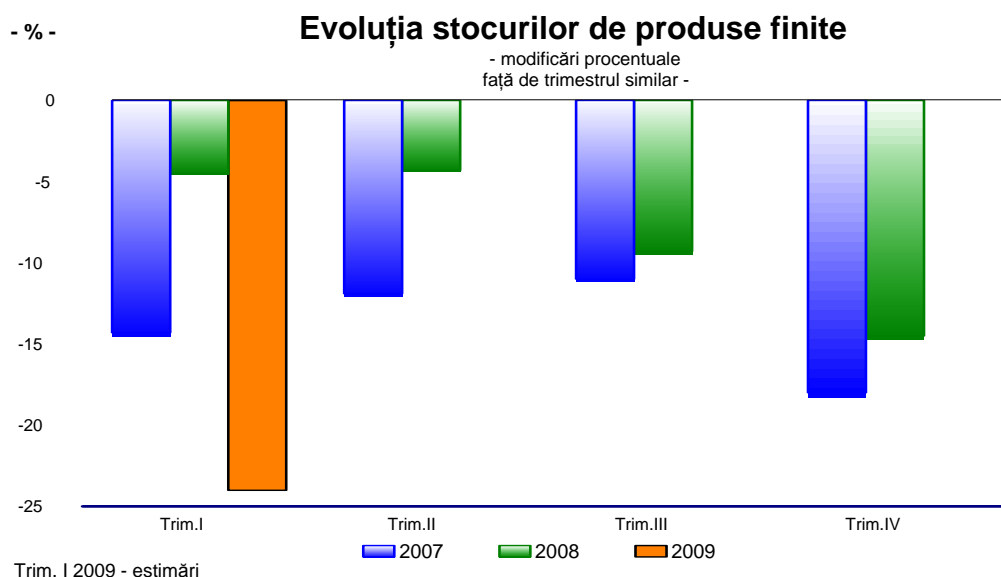
Anticipările agenților economici din eșantion indică la nivelul primului trimestru al anului curent o scădere de 17,5% față de perioada similară.

Această evoluție a cifrei de afaceri externe este în concordanță și cu evoluția exportului pe ramuri ale industriei, care este estimat a se reduce în aceeași perioadă de analiză cu circa 16,5%.

Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au înregistrat la nivelul ultimului trimestru al anului 2008, față de perioada similară, o scădere de 14,5%, avându-se în vedere o reducere de doar 1,8% a volumului cifrei de afaceri pe total industrie, comparativ cu ritmul accentuat de scădere al producției industriale, de 10,4%.

Pentru anul 2008 s-a înregistrat o scădere de 8,1% pentru acest indicator.

Pentru trimestrul I 2009 agenții economici apreciază că stocurile de produse finite vor înregistra o scădere importantă față de perioada similară anului trecut (24%), avându-se în vedere, conform estimărilor, un volum în scădere al cifrei de afaceri pe total industrie de circa 13%, comparativ cu evoluția negativă de 18% a producției industriale pentru perioada de analiză.

Stocurile de materii prime

Stocurile de materii prime se așteaptă ca în trimestrul I 2009 să înregistreze o scădere cu circa 3,2%, comparativ cu perioada octombrie – decembrie 2008, nivel inferior celui din perioada similară a anului 2008.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modif. proc. față de trimestrul anterior (%) -

	tr. I %	tr. II %	tr. III %	tr. IV %
2007	0,2%	2,2%	-1,2%	1,6%
2008	0,6%	-0,5%	0,4%	-2,2%
2009	-3,2%*			

* estimarea agenților economici

Gradul de utilizare a capacității de producție

Gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune în perspectiva trimestrului I 2009, se așteaptă, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, să se situeze la circa 66,5%, nivel inferior atât celui înregistrat în trimestrul anterior, cât și celui din perioada similară a anului 2008.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

	tr. I	tr. II %	tr. III %	tr. IV %
2007	76,1%	77,2%	76,2%	76,5
2008	76,9%	80,1%	76,9%	69,1
2009	66,5%*			

* estimarea agenților economici

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a înregistrat în anul 2008 o creștere cu 4,8% față de anul 2007, datorată unei ușoare creșteri a producției industriale, pe fondul diminuării numărului de salariați.

Pentru primele trei luni apreciem că productivitatea muncii va înregistra o scădere cu 9,9% comparativ cu trimestrul I 2008, ca urmare a unei reduceri importante a producției industriale, care va fi parțial atenuată de o diminuare a numărului de salariați din industrie.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a înregistrat în anul 2008 o creștere ușoară de 0,9%, datorită faptului că dinamica salariului brut real (deflatat cu IPP) s-a situat ușor sub nivelul productivității muncii în această perioadă.

Pentru trimestrul I al anului curent, pe fondul unei scăderi a productivității muncii (în contextul crizei economice), se așteaptă o creștere comparabilă cu cea din trimestrul IV (14,8%) a costului unitar real cu forța de muncă, de 21,2%.

Numărul de salariați

În ceea ce privește efectivul mediu de salariați, în perioada octombrie – decembrie 2008 s-a înregistrat o scădere de circa 84 mii persoane, ceea ce reprezintă o reducere cu 5,4% față de media trimestrului IV 2007.

La nivelul anului 2008, s-a înregistrat o scădere a numărului de salariați din industrie cu 4% (nivel apropiat de cel estimat în lucrarea anterioară, de -3,8%).

Efectivul salariaților din industrie – - medie trimestrială -

- mii persoane -

	tr. I	tr. II	tr. III	tr. IV
2007	1606,3	1602,2	1582,5	1558,3
2008	1557,8	1546,4	1519,6	1474,6
2009	1418,3*			

* prognoză

În primul trimestrul al acestui an se estimează că numărul mediu de salariați va ajunge la circa 1418 mii persoane, ceea ce reprezintă o scădere cu circa 9% față de primul trimestru al anului trecut.

Scăderi importante ale numărului de salariați se vor înregistra în ramurile: prelucrarea țiclei, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (25,7%), pielărie și încălțăminte (22%), produse textile (20,4%), articole de îmbrăcăminte (15,1%), aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și ceasornicărie (11,6%).

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajele de conjunctură pentru sectorul industrial, indică pentru trimestrul I al anului 2009 o creștere cu circa 1,0%, comparativ cu trimestrul IV 2008, a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie.

Pentru creditele restante se preconizează că acestea vor înregistra în perioada ianuarie - martie 2009 o ușoară creștere de circa 4% față de trimestrul anterior.

Această evoluție se așteaptă să conducă, în trimestrul I 2009, la o valoare mai redusă a ponderii creditelor restante în volumul creditelor totale.

Ponderea creditelor restante în total credite

	tr. I %	tr. II %	tr. III %	tr. IV %
2007	0,605%	0,608%	0,612%	0,615%
2008	0,609%	0,618%	0,619%	0,612%
2009	0,635*%			

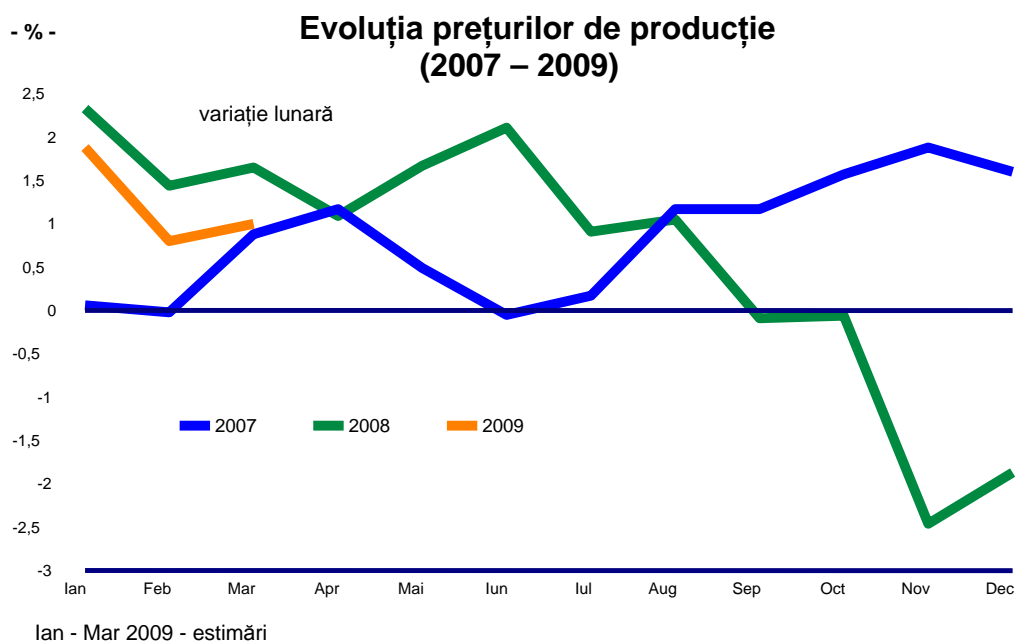
* estimarea agenților economici

Prețurile de producție

Prețurile de producție au crescut la nivelul trimestrului IV al anului 2008 cu 12,07% față de perioada similară a anului trecut și cu 7,92% în luna decembrie 2008 față de decembrie 2007.

La nivelul anului 2008, creșterea medie a prețurilor de producție de 15,81% s-a datorat, în principal, componentei externe (21,06%), în timp ce prețurile de producție pentru piața internă au crescut cu 14,51%.

Anchetele de conjunctură prevăd pentru trimestrul I al anului curent un ritm mediu lunar al prețurilor de producție de circa 1,3%, ritm superior celui înregistrat în perioada octombrie – decembrie 2008 (0,98%), dar inferior celui din trimestrul I al anului trecut (1,80%).

Astfel, se poate estima o creștere a prețurilor de producție la nivelul lunii martie față de decembrie 2008 de circa 3,7%, iar ca medie trimestrială o creștere de circa 6,8%. Acest nivel de majorare a prețurilor de producție se situează sub valoarea înregistrată în perioada similară din anul trecut pentru indicatorul analizat (14,42%).

Investiții

Pe baza răspunsurilor agenților economici din eșantion, se conturează pentru perioada următoare dinamici pozitive în sectorul industrial în ceea ce privește investițiile.

Ca urmare a acestei evoluții, pentru primul trimestru al anului 2009 se așteaptă o creștere a volumului investițiilor de aproximativ 5%, comparativ cu primul trimestru al anului anterior.